

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfint, nr.198
Tel.: 022 24-36-41

Nr. 06/5037 din „21” 12 2015

La nr.487 din 1 decembrie 2015

Parlamentul Republicii Moldova

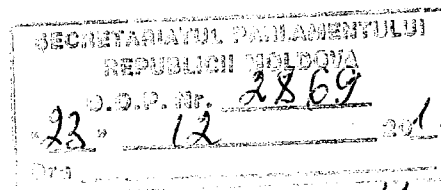
Prin prezenta, Vă remitem atașat Raportul de expertiză anticorupție asupra nivelului coruptibilității proiectului de lege privind modificarea și completarea Legii cu privire la întreprinderea de stat nr.146/1994.

Anexă:

- raport de expertiză anticorupție – 3 (trei) file;
- anexa la raport de expertiză anticorupție – 2 (două) file.

Director adjunct

Cristina ȚARNĂ

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE
asupra nivelului coruptibilității proiectului
de lege privind modificarea și completarea Legii cu privire la
întreprinderea de stat nr.146/1994

I. EVALUAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1 Fundamentarea generală a proiectului

a. Autor al inițiativei legislative este un grup de deputați în Parlament, autor nemijlocit - deputați în Parlamentul RM, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 47(44) din Regulamentul Parlamentului.

b. Categoria actului legislativ propus este lege ordinară, ceea ce corespunde art. 72 din Constituție și art. 6-11, 35 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001. Analizând structura proiectului propus prin prisma exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.24, 27 al Legii privind actele legislative nr.780-XV din 27 decembrie 2001, remarcăm lipsa clauzei de adoptare în conținutul proiectului. Astfel, accentuăm faptul că în conformitate cu normele prenotate clauza de adoptare este o componentă indispensabilă a proiectului de act normativ, care stabilește temeiul legal de adoptare a actului legislativ și categoria acestuia.

c. Scopul promovării proiectului. Potrivit autorului, finalitatea scontată prin prezentul proiect este implementarea unor norme de dezvăluire a informației de către întreprinderile de stat care depășesc, pentru ultimele două perioade consecutive de gestiune precedente, limitele a două din următoarele criterii:

- capitalul social – 500,0 mii lei;
- total venituri – 10000,0 mii lei;
- numărul mediu scriptic al personalului în perioada de gestiune – 100 de persoane.

d. Suficiența argumentării. Argumentele invocate de autor în nota informativă justifică necesitatea promovării proiectului.

1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului

Implementarea proiectului nu presupune cheltuieli financiare suplimentare.

1.3 Analiza impactului de reglementare a proiectului

Proiectul nu a fost supus analizei impactului de reglementare, cerință obligatorie stabilită de prevederile Legii cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător nr.235-XVI din 20 iulie 2006. Astfel, ținând cont de faptul că proiectul introduce amendamente la cadrul normativ de resort ce reglementează activitatea antreprenorială, autorul urmează să elaboreze și să prezinte actul de analiză a impactului de reglementare în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.1230 din 24 octombrie 2006 cu privire la aprobarea Metodologiei de analiză a impactului de reglementare și de monitorizare a eficienței actului de reglementare. Analiza impactului de reglementare reprezintă argumentarea, în baza evaluării costurilor și beneficiilor, a necesității adoptării actului normativ și analiza de impact al acestuia asupra activității de întreprinzător, inclusiv asigurarea respectării drepturilor și intereselor întreprinzătorilor și ale statului. Prin urmare, în conformitate cu prevederile art.13 al Legii nr.235-XVI din 20 iulie 2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr.126-130, art.627), proiectul în speță urmează a fi însoțit de Analiza impactului de reglementare (AIR), care va reprezenta argumentarea, în baza evaluării costurilor și beneficiilor, necesității adoptării actului normativ și analiza de impact al acestuia asupra activității de întreprinzător. AIR urmează să fie prezentat grupului de lucru al Comisiei de Stat pentru Reglementarea Activității de Întreprinzător.

1.4 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

Prevederile proiectului promovează interesul public general, stabilind standarde avansate de transparență a activității entităților vizate.

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standarde anticorupție

În proiect nu au fost atestate incompatibilități cu standardele naționale și internaționale anticorupție și nu au fost identificate domenii în care proiectul nu satisface cerințele sau sînt în contradicție cu aceste standarde.

Asigurarea transparenței în procesul decizional. Cu referire la transparența în procesul decizional constatăm că proiectul prenotat se regăsește pe pagina oficială a autorității, cerință impusă de prevederile Legii privind transparența în procesul decizional nr.239-XVI din 13 noiembrie 2008, potrivit căreia autoritățile publice sunt obligate de a întreprinde măsurile necesare pentru asigurarea posibilităților de participare a cetățenilor, a asociațiilor constituite în corespundere cu legea, a altor părți interesate la procesul decizional, plasînd proiectul de act normativ pe pagina web oficială a instituției.

II. EVALUAREA ÎN FOND A PROIECTULUI

1. Formulări lingvistice ambigue

Art.16 alin.(4) al Legii cu privire la întreprinderea de stat nr.146-XIII din 16 iunie 1994 (în redacția proiectului): „se consideră că raportul anual este făcut public dacă a fost dezvăluit: [...] c) în textul unei decizii a unei autorități a administrației publice, ce urmează a fi publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.”.

Redacția propusă este defectuoasă, or nu poate fi acceptată formula când informația se consideră dezvăluită în condițiile în care decizia autorității administrației publice nu a fost încă publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. În condițiile date, considerăm oportună revizuirea redacției normei precitate, cu schimbarea accentelor de rigoare, pentru a asigura corelarea acțiunilor reglementate.

Recomandarea: Se propune autorului excluderea cuvintelor „ce urmează a fi” din context.

Art.16 alin.(4) al Legii cu privire la întreprinderea de stat nr.146-XIII din 16 iunie 1994 (în redacția proiectului): „se consideră că raportul anual este făcut public dacă a fost dezvăluit: a) în unul sau în mai multe ziare cu difuzare națională; și/sau [...]”.

Norma propusă face referință la un termen reglementat „ziare cu difuzare națională”, care atribuie condițiilor reglementate caracter ambiguu și general. Noțiunea în speță creează dificultăți de apreciere, fapt ce va obstrucționa implementarea ulterioară a normei și monitorizarea adecvată a respectării obligației de dezvăluire a informației de către subiecții destinatari.

Utilizarea termenului comun, în lipsa unor specificații (tiraj per țară/tiraj regional/etc.), ce ar permite calificarea și atribuirea unui periodic la această categorie, poate determina ulterior aprecierea discreționară a modului de îndeplinire a condiției precitate și riscuri de corupție aferente procesului.

Recomandarea: Se recomandă revizuirea noțiunii de „ziare cu difuzare națională” prin prisma celor sus-menționate.

2. Conflicte ale normelor de drept

Nu sînt identificate conflicte ale normelor de drept, capabile să genereze coruptibilitate.

3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

Nu sînt identificate norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb, capabile să genereze coruptibilitate.

4. Discreții excesive ale autorităților publice

Art.16 alin.(4) al Legii cu privire la întreprinderea de stat nr.146-XIII din 16 iunie 1994 (în redacția proiectului): „se consideră că raportul anual este făcut public dacă a fost dezvăluit:

a) în unul sau în mai multe ziare cu difuzare națională; și/sau

b) în formă electronică pe pagina web proprie; și/sau

c) în textul unei decizii a unei autorități a administrației publice, ce urmează a fi publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.”.

Norma precitată operează cu cuvintele „și/sau”, care atribuie incertitudine spectrului de

obligații ale raportorului. Astfel, devine neclar dacă condițiile enumerate de către autor urmează a fi întrunite cumulativ sau alternativ de către raportor pentru respectarea obligației de dezvăluire a informației în speță.

Implementarea normei în redacția propusă, riscă să determine interpretarea extensivă a cadrului normativ de către raportori și de către subiecții de control și riscuri de corupție aferente procesului de control.

Recomandarea: *Se recomandă autorului statuarea unor reglementări concise, ce permit delimitarea clară și evidentă a obligației raportorului.*

5. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

Nu sînt identificate cerințe excesive, care să depășească cadrul rezonabil pentru realizarea drepturilor sau obligațiilor subiecților vizați.

6. Accesul limitat la informație, lipsa transparenței

Textul proiectului nu necesită a fi evaluat prin prisma accesului la informație sau asigurării transparenței.

7. Lipsa sau insuficiența mecanismelor de control

Implementarea prevederilor proiectului nu presupune aplicarea cărorva mecanisme suplimentare de control.

8. Responsabilitate și sancțiuni necorespunzătoare

Proiectul nu implică careva responsabilități și nu necesită referințe exprese la responsabilitate și sancțiunile aplicate pentru încălcarea prevederilor sale.

9. Alte obiecții

Cu titlul de obiecție generală vis-a-vis de titlul proiectului

Conform prevederilor art.25 alin.(1) al Legii privind actele legislative nr.780-XV din 27 decembrie 2001, elementul principal de identificare al actului legislativ este titlul, obligatoriu pentru toate actele legislative. Totodată, potrivit alin.(5) al normei prenotate: „În titlu se indică numărul actului legislativ din anul în care a fost adoptat definitiv”.

În condițiile date, remarcăm faptul că potrivit normelor de tehnică legislativă precitate în titlul proiectului de lege urmează a fi indicat expres numărul, categoria și data adoptării actului legislativ supus modificărilor.

Recomandarea: *Se recomandă autorului revizuirea titlului proiectului prin prisma celor sus-menționate.*

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, adoptat prin Hotărîrea Guvernului nr. 977 din 23.08.2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a

expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului Național Anticorupție nr. 62 din 19.04.2013, de către

Cristina Chistol
inspector al Direcției legislație și expertiză anticorupție
16 Decembrie 2015

*Prezentul raport este publicat pe pagina oficială a
Centrului Național Anticorupție - www.cna.md*

Anexa la raportul de expertiză anticorupție

asupra nivelului coruptibilității proiectului

de lege privind modificarea și completarea Legii cu privire la întreprinderea de stat nr.146/1994

Nr.	Norma	Factori de coruptibilitate și alte obiecții	Analiza	Recomandarea
1	Art.16 alin.(4) al Legii cu privire la întreprinderea de stat nr.146-XIII din 16 iunie 1994 (în redacția proiectului): „se consideră că raportul anual este făcut public dacă a fost dezvăluit: [...] c) în textul unei decizii a unei autorități a administrației publice, ce urmează a fi publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.”.	Formulări cu sens neclar sau echivoc (ambiguitate semantică)	Redacția propusă este defectuoasă, or nu poate fi acceptată formula când informația se consideră dezvăluită în condițiile în care decizia autorității administrației publice nu a fost încă publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. În condițiile date, considerăm oportună revizuirea redacției normei precitate, cu schimbarea accentelor de rigoare, pentru a asigura corelarea acțiunilor reglementate.	Se propune autorului excluderea cuvintelor „ce urmează a fi” din context.
2	Art.16 alin.(4) al Legii cu privire la întreprinderea de stat nr.146-XIII din 16 iunie 1994 (în redacția proiectului): „se consideră că raportul anual este făcut public dacă a fost dezvăluit: a) în unul sau în mai multe ziare cu difuzare națională; și/sau [...]”.	Utilizarea termenilor neconsacrați în legislație / neaplicați în practică	Norma propusă face referință la un termen reglementat „ziare cu difuzare națională”, care atribuie condițiilor reglementate caracter ambiguu și general. Noțiunea în speță creează dificultăți de apreciere, fapt ce va obstrucționa implementarea ulterioară a normei și monitorizarea adecvată a respectării obligației de dezvăluire a informației de către subiecții destinatari. Utilizarea termenului comun, în lipsa unor	Se recomandă revizuirea noțiunii de „ziare cu difuzare națională” prin prisma celor sus-menționate.

			specificații (tiraj per țară/tiraj regional/etc.), ce ar permite calificarea și atribuirea unui periodic la această categorie, poate determina ulterior aprecierea discreționară a modului de îndeplinire a condiției precitate și riscuri de corupție aferente procesului.	
3	Art.16 alin.(4) al Legii cu privire la întreprinderea de stat nr.146-XIII din 16 iunie 1994 (în redacția proiectului): „se consideră că raportul anual este făcut public dacă a fost dezvăluit: a) în unul sau în mai multe ziare cu difuzare națională; și/sau b) în formă electronică pe pagina web proprie; și/sau c) în textul unei decizii a unei autorități a administrației publice, ce urmează a fi publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.”.	Competența de a aplica prevederea/luarea deciziei fără criterii clare	Norma precitată operează cu cuvintele „și/sau”, care atribuie incertitudine spectrului de obligații ale raportorului. Astfel, devine neclar dacă condițiile enumerate de către autor urmează a fi întrunite cumulativ sau alternativ de către raportor pentru respectarea obligației de dezvăluire a informației în speță. Implementarea normei în redacția propusă, riscă să determine interpretarea extensivă a cadrului normativ de către raportori și de către subiecții de control și riscuri de corupție aferente procesului de control.	Se recomandă autorului statuarea unor reglementări concise, ce permit delimitarea clară și evidentă a obligației raportorului.
4	Cu titlul de obiecție generală vis-a-vis de titlul proiectului	Alte obiecții	Conform prevederilor art.25 alin.(1) al Legii privind actele legislative nr.780-XV din 27 decembrie 2001, elementul principal de identificare al actului legislativ este titlul, obligatoriu pentru toate actele legislative. Totodată, potrivit alin.(5) al normei prenotate: „În titlu se indică numărul actului legislativ din anul în care a fost adoptat definitiv”. În condițiile date, remarcăm faptul că potrivit normelor de tehnică legislativă precitate în titlul proiectului de lege urmează a fi indicat expres	Se recomandă autorului revizuirea titlului proiectului prin prisma celor sus-menționate.

		numărul, categoria și data adoptării actului legislativ supus modificărilor.	
--	--	---	--